

**** POLITIDIREKTORATET**

Det kongelige kommunal- og regionaldepartement
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

KOMM. OG REG. DEP	
13 JAN 2004	
03/3321-53	
Ark.	531.12
Avd.	INN 1AOS / AKB

Deres ref.
03/3321

Vår ref.
03/03257 008

Vår dato
09.01.2004

Høring - vilkår for familiegjenforening - forslag til endringer i utlendingsforskriften

Vi viser til Kommunal- og regionaldepartementets høringsbrev av 04.11.2003 om ovennevnte. Høringsfristen er etter avtale forlenget fra 19.12.2003 til 09.01.2004.

Politidirektoratet har forelagt høringen for politimestrene i Asker og Bærum, Follo, Oslo, Rogaland, Romerike, Sør-Trøndelag og Østfinnmark. Vi har innen fristen mottatt svar fra politimestrene i Asker og Bærum, Oslo, Rogaland og Romerike, hvorav sistnevnte uttaler at han ikke har særskilte merknader til endringsforslagene. Uttalelsene fra underliggende instanser er i noen sammenhenger innarbeidet i direktoratets uttalelse. I andre sammenhenger er det henvist direkte til disse. Svarene fra politimesterne i Asker og Bærum og Oslo følger vedlagt i kopi.

Endringsforslaget innebærer at utlendinger som søker familiegjenforening med ektefelle i Norge må dokumentere at ekteskapskontrakten gir ektefellene lik religiøs og lovmessig rett til skilsmisse. Videre må ektefeller som tidligere har vært gift i utlandet dokumentere at ekteskapet er oppløst i henhold til vedkommende lands lovgivning før familiegjenforening med ny ektefelle kan gis. Det vil si at det ikke lenger skal være tilstrekkelig at vedkommende kan dokumentere at han eller hun er gitt skilsmissebevilgning i Norge.

Politidirektoratet registrerer at bakgrunnen for forslagene er ønsket om å styrke aktuelle kvinners rettigheter til å oppløse ekteskap uten mannens samtykke, og å forhindre tvangsekteskap, bigami og misbruk av blant annet trygdeytelser.

Departementet ber om høringsinstansenes syn på hvorvidt formålene bak endringsforslagene er egnet til å løses gjennom utlendingslovgivningen.

Postadresse:
Postboks 8051 Dep.
0031 OSLO

Kontoradresse:
Henrik Ibsens gt. 10
Telefon: 23 36 41 00
Telefaks: 23 36 42 96

Saksbehandler:
Gunnvor Hovde
Telefon:
Telefaks:

Departementet ber samtidig om tilbakemeldinger på eventuelle utilsiktede virkninger av forslagene.

Generelt

Politidirektoratet vil innledningsvis bemerke at området som endringsforslaget søker å regulere i stor grad gjelder forhold som ligger utenfor norsk lovs jurisdiksjon. Forslagene reiser videre viktige problemstillinger i forhold til EMK og retten til familieliv og religionsfrihet. Politimesteren i Rogaland påpeker generelt at endringene vil kunne medføre lengre saksbehandlingstid i påvente av fremskaffelse av nødvendig dokumentasjon.

Vi vil nedenfor knytte noen kommentarer til de enkelte forslagene.

Til punkt 3.2 Dokumentert lik rett til skilsmisse som vilkår for familiegjenforening

Det fremgår i høringsbrevet side 5 at "utlendinger som ikke tilkjennes lik rett til skilsmisse i henhold til hjemlandets lovgivning, eller som i henhold til hjemlandets lovgivning ikke kan gis lik rett til skilsmisse, faktisk ikke kan få oppholdstillatelse på grunnlag av familiegjenforening i Norge."

Politidirektoratet mener at en eventuell forskriftsendring ikke vil påvirke vilkårene for kvinners rett til skilsmisse i vedkommende land hvor ekteskapet er inngått. Det vil videre være vanskelig for utlendingsforvaltningen å verifisere hvorvidt ekteskapskontrakter som gir partene lik rett til skilsmisse er reelle, eller om vilkåret er inntatt for å få oppholdstillatelse i Norge.

Politimesteren i Oslo påpeker i samme retning at "Forslaget vil innebære at en pålegger vigselsmyndigheter i utlandet å supplere eller endre sin ekteskapslovgivning. Vi anser dette ikke bare problematisk, men også umulig. Enkelte land kan godta kontraktsmessige ekstravilkår som en del av ekteskapskontrakten, men en god del land og religioner vil ikke godta en slik avtale." Politimesteren uttaler videre at "Et slikt tillegg i en ekteskapskontrakt vil for mange oppfattes som en krenkelse av ekteskapsinstitusjonen. Siden ekteskapsinstitusjonen er en sentral del av religionstilknytningen, vil en slik krenkelse være et inngripen i vedkommendes religionsfrihet og overbevisning."

Politidirektoratet registrerer for øvrig at departementet har innhentet informasjon fra aktuelle land om muligheten for å dokumentere slik rett til skilsmisse og vil ta dette i betraktning.

Den foreslåtte endringen vil, som påpekt av politimesteren i Asker og Bærum, trolig medføre at utlendinger i større utstrekning fremmer søknad om midlertidig oppholdstillatelse for inngåelse av ekteskap etter ankomst Norge. På den måten vil begge kjønn kunne sikres lik rett til skilsmisse.

Politidirektoratet er av den oppfatning at det uansett bør gjøres unntak for familiegjenforening med personer som har flyktningsstatus i Norge. Det vises til at dette er en gruppe som på grunn av sitt forhold til hjemlandets myndigheter eller andre ikke kan utøve familieliv i hjemlandet. Politimesteren i Asker og Bærum uttaler seg i samme retning.

For øvrig viser vi til uttalelsen fra politimesteren i Asker og Bærum vedrørende mulige sanksjoner ovenfor ulike trossamfunn og utenriksstasjonenes opplysningsplikt og kontroll av opplysninger.

Til punkt 3.3 Dokumentert skilsmisse fra utenlandsk inngått ekteskap, før det innvilges familiegjenforening på bakgrunn av ny ekteskapsinngåelse

Politidirektoratet er enig i at det er mest hensiktsmessig å innhente dokumentasjon på skilsmisse fra det land ekteskapet ble inngått og ikke fra "hjemlandet", som foreslått i Stortingets anmodningsvedtak. Politimesteren i Asker og Bærum uttaler seg i samme retning. Politimesteren i Oslo uttaler at politidistriktet allerede i dag krever dokumentasjon på skilsmisse i de tilfellene hvor politiet får kunnskap om at en av ektefellene tidligere er gift i utlandet.

Forslaget stiller imidlertid som tilleggsvilkår at en norsk skilsmisse også blir registrert i hjemlandet. Det må likevel, som påpekt av departementet, gjøres unntak for kravet om dokumentert skilsmisse for tilfeller hvor søker og herboende faktisk ikke kan få skilsmisse i henhold til vedkommende lands lovgivning.

På bakgrunn av ovennevnte mener Politidirektoratet at det er tvilsomt hvorvidt endringsforslaget er egnet til å fylle de nevnte intensjonene.

For å forhindre trygdemisbruk mener direktoratet at det ville kunne være formålstjenlig å kartlegge hvorvidt dagens regelverk er tilstrekkelig når det gjelder å utveksle informasjon mellom offentlige etater og eventuelt lage en informasjonsmappe til bruk i de aktuelle etatene. Som påpekt av politimesteren i Oslo vil økt samarbeid mellom sosialkontor, trygdekontor og utlendingsforvaltningen, og mellom norske og europeiske myndigheter kunne være vel så effektivt i kampen mot trygdemisbruk.

For øvrig, når det gjelder problemstillinger rundt falske attester og ønsket om å forhindre tvangsekteskap, bigami og trygdemisbruk, viser vi i til uttalelsen fra politimesteren i Oslo side 2.

Politidirektoratet vil for ordens skyld bemerke at forslaget ikke vil forhindre at det innvilges familiegjenforening med ny ektefelle i Norge når søkeren har inngått religiøst ekteskap i hjemlandet, men hvor dette ikke er registrert av

hjemlandets myndigheter. Søkeren vil her kunne fremlegge dokumentasjon på at han er ugift selv om han oppfatter seg som gift. Dette er en aktuell problemstilling blant annet for tyrkiske borgere.

Med hilsen

Knut Smedsrud
ass. politidirektør

Steinar Talgø
seksjonssjef

Vedlegg:

Brev av 01.12.2003 fra Asker og Bærum politidistrikt
Brev av 01.12.2003 fra Oslo politidistrikt

Kopi: Politimestrene i Asker og Bærum, Oslo, Rogaland og Romerike